Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 173. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го СЕРПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 16, 1978 No. 173. VOL. LXXXV.

ФЕСТИВАЛЬ „ГОМІН УКРАЇНИ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЖЕ ЦІЄЇ СУБОТИ

Філядельфія (Н. П.) — Українська Філядельфія наближається до найбільшої численністю учасників імпрези року, до Фестивалю „Гомін України" в Робін Гуд Делл — Іст (Схід).

Амфітеатральна авдиторія цього відкритого театру має свою традицію. Вже від 1936 року виступають на сцені Робін Гуд Делл найкращі вокальні й музичні сили — Юджін Орманді з своєю оркестрою, Стоковський, Єгуда Менугін — артисти світової слави, а також визначні хори й ансамблі. Починаючи від двохсотріччя Америки в 1976 р., українці Філядельфії тут, у цім славнім Робін Гуд Делл мають свої окремі концерти, які спонзорує і підтримує Міська Управа Філядельфії, а саме — Відділ розваг міста.

Мати річний виступ у цій славній авдиторії це не тільки честь, але й подія в нашій громаді, що вимагає великого вкладу праці. Адже цей фестиваль має бути віддзеркаленням української музичної, вокальної й хореографічної культури; звідси й назва його „Гомін України". Бути відгомоном поневоленої України, її мистецьким навіть скромним речником не легко. Адже українське хорове мистецтво має вже свої об'єктивно оцінювані високі досягнення, як славний хор Кошиця — державна капеля, хор „Думка", капеля бандуристів Григорія Китастого, рівнож відомі хореографічні групи. Також і з вокальним мистецтвом нелегко, його рівень мусить бути високий, коли ми мали такі величини як Менцінського, Мишугу, як Зою Гайдай, Литвиненко-Вольгемут, С. Крушельницьку й багато інших із молодшого покоління. Історія осягів зобов'язує. Тому то організатори Фестивалю, а саме Відділ УККА, очолений д-ром Петром Стерчом, відчуваючи цю відповідальність, запросив найкращі сили. Вокальна сторона заступлена провідним басом-баритоном метрополітальної опери — Павлом Плішкою та відомою вже із своїх високомистецьких виступів артисткою оперових театрів Ренатою Бабак — мецо-сопрано. Фортепіянова точка програми напевно задовільнить найвибагливіший смак любителів музики: Тома Гриньків, молодий концертовий пяніст українського роду, виконає твір Віктора Косенка „Пассакаглія". Чоловічий хор „Прометей" не потребує реклями; він знаний із свого вмілого мистецького виконання українських пісень під батутою М. Длябоги та при фортепіяновому супроводі Галі Мазурок-Рей, вже досвідченої акомпаньяторки; немає вдалого фестифалю без добрих танцювальних ансамблів; матимемо їх два в цьогорічному концерті: є це своєрідний гуцульський ансамбль „Черемош" (хореограф Д. Сороханюк), що передає чар наших незабутніх Карпат та завзяття молодих гуцулів під звуки власної оркестри, і добре мистецько вишколений ансамбль з Канади „Дунай". Хореограф ансамблю Орест Самець має добру балетну школу, тому то і молоді його танцюристи об'єднують характерні традиційні кроки українського танку з витонченністю подачі. У висліді їх виступ дає вираз емоційности і многогранности щодо настрою і тематики українського танку в найкращій його формі.

Шляхи поширення в світі і плекання культури кожної нації різнорідні. Музичне мистецтво і фолкльор це два невід'ємні аспекти культурного процесу. Цей показ української музичної, вокальної і хореографічної культури в суботу, 18-го серпня ц. р., в Робін Гуд Делл — Іст у Філядельфії заслуговує на повну і всецілу підтримку.

Квитки можна набувати заздалегідь в домівці УККА, 5004 Олд Йорк Ровд та в крамницях „Космос", „Оріон" і М. Ганусей.

Більшість конґресменів хочуть дальших зв'язків з Тайваном

Вашінгтон. — Пресове аґентство „Юнайтед Пресс Інтернешинал" інформує, що опитування, що його кілька днів тому перевела Американська Консервативна Спілка, виявило, що понад 60 відсотків всіх членів Палати Репрезентантів хочуть дальших близьких зв'язків ЗСА із Націоналістичним Китаєм на Тайвані і противляться встановленню нормальних дипломатичних й інших зв'язків з комуністичним Китаєм, якщо така нормалізація мала б означати погіршення відносин із Тайваном.

Американська Консервативна Спілка перевела це опитування телефонним шляхом і з 435-ох членів Палати Репрезентантів 265 заявили, що не погодилися б на нормалізацію відносин з Пекіном, якщо це вийшло б на некористь Тайвану.

Серґей Козов, чоловік грецької мільйонерки — старшина КҐБ

Лондон, Анґлія. — Пресові аґентства інформують з Европи, що Серґей Козов, теперішній муж грецької мільйонерки Христини Онасіс, є високим старшиною совєтської розвідки КҐБ. Цю інформацію підтверджують також недавні совєтські втікачі і колишні співробітники КҐБ, які тепер перебувають в характері політичних еміґрантів на Заході, а також моряки совєтської торговельної фльоти, в тому числі і декілька колишніх друзів Козова із совєтської торговельної компанії „Совфрахт" в Парижі. На Заході перебуває також трьох однокляснинів Козова з Москви, де він вчився чужих мов. Скандинавська преса перевела також свої власні опити серед совєтських моряків, які підтверджують приналежність Козова до КҐБ. Свого часу, він з доручення КҐБ, був відповідальний за підбір персоналу для совєтської торговельної фльоти і включення до неї відповідальної кількости аґентів КҐБ. Опісля Козов, перейшовши відповідний вишкіл чужих мов у спеціяльній морській школі КҐБ, був висланий закордон для виконання окремих завдань. Останньо він був затруднений в совєтському „Совфрахті" в Атенах, Греція, де запізнався з Христиною Онасіс, ненадійно „розвівся" зі своєю дружиною в Москві і одружився з грецькою мільйонеркою, не виключно, що також з доручення своїх зверхників з КҐБ. Европейська преса відмічує, що Козов часто зустрічався навіть з головнокомандувачем совєтської воєнної фльоти адміралом Серґеєм Ґоршковим і кожного разу одержував від нього признання і похвали.

ТИСЯЧІ ОСІБ ВІДВІДУЮТЬ СКРОМНИЙ ГРІБ ПАПИ ПАВЛА УІ

100-тисячна маса народу заповнила подвір'я базиліки св. Петра в Римі під час похоронів Папи Павла УІ.

Ватикан. — Протягом останніх кількох днів тисячі осіб відвідують скромний гріб недавньо померлого Папи Павла УІ-го, похорон якого відбувся в суботу, 12-го серпня. Між відвідувачами — князі Католицької Церкви, священики і монахині, світські літні люди з різних країн світу, як теж велика кількість молоді.

Деякі з відвідувачів відмічують, що гріб Папи Павла у ґроті під Базилікою св. Петра „аж занадто скромний", хоча Папа у своїм завіщанні бажав, щоб і похорон і сама могила були якнайскромніші. Папа Павло похований недалеко своїх попередників Івана XXIII і Пія XII, але тоді, коли вони поховані у маєстатичних саркофагах, то потрійна домовина Павла УІ з кипарису, дуба і олова лежить у сирій землі, а на його гробі — скромна плита у латинській мові: „Paulus P.P.УІ". Гріб находиться у ґроті, де поховано багато Папів Римських і, як твердять ватиканські археологи, св. Петро, перший єпископ Риму. У домовину Папи Павла УІ покладено 16 серій ватиканських монет і медалей, вибитих за його понтифікату, як теж короткий життєпис цього 262-го намісника св. Петра на престолі Вселенського Архиєрея.

Сам похорон Папи Павла у суботу відбувся не в Базиліці св. Петра, а на її сходах під відкритим небом, щоб більша кількість людей могла взяти участь. Заупокійну Літургію відслужили 104 кардинали, а біля 100,000 осіб наповнило площу св. Петра. Проповідь виголосив 85-річний кардинал Карльо Конфалонієрі, який відзначив заслуги Папи Павла щодо екуменізму з іншими Християнськими Церквами, як теж його діяльність в справі світового миру і його клопотання в обороні тих людей, які находяться під політичним, національним чи іншим гнітом та в економічних злиднях.

На Службі Божій і на похороні були присутні представники інших християнських віроісповідань, представники країн світу, тобто президенти, прем'єри, князі і т. д. На чолі делеґації ЗСА була п-і Розалин Картер, дружина президента Картера, а сама делеґація складалася з високих американських політичних діячів, між ними, демократичного сенатора Едварда Кеннеді з Массачусетс, нюйоркського губернатора Гю Кері та інших.

Були присутні Курт Вальдгайм, генеральний секретар Об'єднаних Націй, члени урядів держав з усіх континентів світу, між ними з Польщі, Мадярщини і Східньої Німеччини, тобто комуністичних країн Східньої Европи, представники патріярхів Константинополя, Александрії та Москви і делеґації різних інших християнських і нехристиянських Церков.

Після Служби Божої, на якій співав хор Сикстинської каплиці і семінаристи, кардинал Уґо Полетті, папський вікарій Риму, в латинській мові перевів заупокійні молитви, а відтак Маронітський патріярх Антіохії, П'єр Хораїче, відмовив молитви по-арабськи і арамейськи. Як відомо, Ісус Христос і його апостоли властне розмовляли арамейською мовою.

Відтак, тіло Папи Павла УІ перенесено на вічний спочинок до ґроти під Базилікою св. Петра.

Наступних 9 днів — це офіційний жалобний період, під час якого один із кардиналів кожного дня відправлятиме в Базиліці заупокійну Службу Божу.

Конкляве кардиналів, на якому 113 князів Католицької Церкви виберуть 263-го Папу Римського, почнеться у п'ятницю, 25-го серпня. У конкляве братимуть участь тільки ті кардинали, які ще не переступили 80-го року життя. Блаженніший Патріярх Помісної Української Католицької Церкви, кардинал Йосиф Сліпий, з уваги на свій вік не візьме участи в конкляве.

ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛА ДОГОВІР З КИТАЄМ, МОСКВА НАЗИВАЄ ЦЕ „ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ АЗІЇ"

Пекін. — Ройтер інформує, що в суботу, 12-го серпня ц. р., Японія і Китайська Народна Республіка підписали історичний договір миру і дружньої співпраці, закінчуючи цим довголітній період ворожнечі і непорозумінь, витворених в часі Другої світової війни і після неї. Договір включає також контроверсійну клявзулю, запропоновану китайцями, що обидві країни будуть активно супротивлятися будь-якій країні, яка намагатиметься встановляти свою гегемонію в Азії і в районі Пацифіку, як також на інших континентах. Китайська вимога про включення цієї клявзулі вже раніше викликала сильний спротив Москви, яка почувається ображеною таким формулюванням клявзулі, хоч в договорі, підписаному міністрами закордонних справ КНР і Японії в Пекіні, виразно наголошується співпрацю з усіма країнами. Японія постійно наголошувала, що антигегемонійська клявзуля не звернена проти жадної держави і що Японія бажає співпрацювати з усіма країнами світу.

Це однак не переконало Москви у доброзичливості японсько-китайського пакту. Совєтські центральні газети у виданні з 13-го серпня, тобто день після підписання договору, сильно заатакували політику Китайської Народної Республіки, а сам пакт назвали „загрозою для стабільности в Азії". Очевидно, обвинувачення не оминуло й Японії, яку совєти обвинувачують за витворену ситуацію. Антикитайську статтю підписав в „Правді" І. Алєксандров, що є псевдонімом, зарезервованим для вислову думки кремлівських верховодів. Західні дипломати оцінюють статтю Алєксандрова, як дуже важливу, яка вказує, що Кремль зміцнить свою пропаґандивну кампанію проти КНР, а може навіть проти Японії. Алєксандров закидує новим китайським керівникам, що вони своєю поставою, своєю новою закордонною політикою, розбудовою своєї великої армії і посиленою пропаґандою підривають детант, спричиняються до ворожнечі між народами, витворюють мілітарну психозу, яка може допровадити до справжньої війни тощо. Після цих стверджень Алєксандров хвалиться великою силою Совєтського Союзу і його приятелів, які мають, мовляв, „досить сили, щоб оборонити себе і світовий мир". У противагу до китайського твердження про комуно-російський імперіялізм, совєти стверджують, що імперіялістичні тенденції виявляють китайці, зокрема в країнах Азії, намовляючи при тому народи не співпрацювати з СССР.

„Вони також хочуть допровадити до війни між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки", — пише „Правда".

В Азії, Тайван покищо відмовився визнати договір підписаний між Японією і КНР. Холодно поставились до підписання договору в'єтнамці.

ТАСС совєтське офіційне аґентство, атакує також Японію, яка, на думку совєтського автора Міхаїла Демченка, „діяла під диктатом Пекіну". Демченко підкреслює, що договір „служитиме тільки інтересам пекінських гегемоністів". Демченко також визнає, що Японія намагалася осунути клявзулю про гегемоністів. Дипломати в Токіо стверджують, що японсько-китайський договір може корисно вплинути на китайсько - американську співпрацю.

Біля 200 осіб згинуло в наслідок вибуху в Бейруті

Бейрут, Ливан. — У неділю, 13-го серпня, тут згинуло біля 200 осіб і коло 100 було поранених, коли в будинку, де містилися бюра кількох організацій палестинських арабів, вибухла бомба чи бомби. Палестинська Визвольна Організація, ведена Ясіром Арафатом, і скрайньо радикальний Палестинський Визвольний Фронт, під проводом Абіля Аббаса, твердять, що спричинником вибуху були „ізраїльські чинники", але в приватних розмовах речники тих самих палестинських груп заявили, що бомбу правдоподібно підклала ще інша палестинська група, Народний Фронт за Визволення Палестини, провідником якої є Ахмед Джебріл і яка має підтримку Сирії.

Протягом остранніх кількох тижнів не тільки на Близькому Сході, але в кількох европейських країнах і в Пакістані дійшло до збройних зударів між членами конкуруючих палестинських угруповань, в наслідок чого згинуло кільканадцять осіб. Проте, недільний вибух у Бейруті, де знищено 9-поверховий будинок і згинуло понад 200 осіб, - це найбільш кривавий зудар між палестинськими фракціями.

ЗАЯВА В. ЧОРНОВОЛА В РОКОВИНИ ДНЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — 12 січня 1972 року відбулися в Україні відомі масові арешти, які були одним з найбільших погромів українського відродження 1960-70 років. Цей день — 12 січня — став за останні роки Днем українського політв'язня і його відзначають не тільки українські патріоти, але і їхні друзі поза Україною — в цілому СССР і за кордоном. У цьогорічні роковини, Вячеслав Чорновіл звернувся до Голови президії Верховної Ради УССР з такою заявою:

Вячеслав Чорновіл

„День найбільш масової за останні роки розправи, вчиненої властями на Україні, день 12 січня 1972 року, став Днем українського політичного в'язня, днем, який відзначують тепер не тільки українські друзі, але й солідарні з ними інші політв'язні, як рівнож українці на волі і за кордоном.

Тому сьогодні, в День українського політв'язня, я протестую проти продовження практики ,вирішування' національного питання при допомозі колючого дрота і моральних убивств.

Від нашого народу забирають важку данину не тільки у формі природних ресурсів і мозольної праці, але найбільшу данину ми платимо українськими патріотами, людьми думки і чину.

Тисячі їх пройшли за останні роки через душогубки архіпелагу Ґулаг, і сьогодні ми низько клонимо голови перед пам'яттю синів і дочок нашого народу, костями яких вимощені, кров'ю яких скроплені ,ударні' рудники і новобудови.

Не знищені пам'ятники масового рабства двадцятого сторіччя! Я солідаризуюся з тими політичними в'язнями-українцями, які ще находяться у неволі, в концентраційних таборах Мордовії, Перми, у Владимірській тюрмі, психіятричних тюрмах, слідчих в'язницях КГБ і на засланні — вимагаю негайного їх звільнення! Це: З. Антонюк, Д. Басараб, М. Будуляк, В. Василик, Б. Ведута, Хамула, Є. Глива, М. Гуцул, К. Даців, В. Долішній, М. Євграфов, А. Здоровий, Ігор і Ірина Калинець, Д. Квецько, М. Кінчаківський, М. Коц, В. Кравець, М. Курчик, В. Лисенко, В. Лісовий, М. Маринович, М. Матусевич, Я. Микитко, М. Осадчий (особливий режим), В. Підгородецький (суворий режим), М. Плахотнюк, З. Попадюк, Оксана Попович, Б. Ребрик, В. Романюк, М. Руденко, П. Саранчук, Є. Сверстюк, І. Світличний, Р. Семенюк, Ірина Сеник, О. Сергієнко, П. Середнюк, К. Скрипник, Р. Слободян, В. Солодкий, С. Сапеляк, С. Пронюк, В. Стус, О. Тихий, Стефанія Шабатура, Д. Шумук, Юрій Шухевич, А. Юзькевич.

Якщо цей зовсім не повний список доповнити ще тими, які засуджені за політичними мотивами і вислані в кримінальні зони, то якою брехливою виглядає версія, немов би то є лише декілька українських політв'язнів і то засуджених за зв'язки з закордонними розвідками відступників.

Сьогодні в день святкування пам'яті українського політичного в'язня, 12 січня 1978 року, я проводжу одноденну голодівку. У зв'язку з близьким закінченням строку, хочу запевнити вас, що на волі я теж буду кожного року відзначати цей день голодівкою доти, доки хоч один український політв'язень залишиться за дротом і в психіятричній тюрмі.

12 січня 1978

Чорновіл український журналіст, політв'язень

Незабаром після цієї заяви, після закінчення строку, В. Чорновола звільнили з Мордовських таборів і після етапу в лютому, від березня 1978 року він знаходиться на засланні в Якутській АССР (Ленінський р-н, п/о Чаппанда).

Знахідки зброї — відгомін боїв воїнів руських XII ст.

Київська „Молодь України" інформує, що до місцевого музею міста Ізюма на Харківщині передано заржавлені кольчугу і спис руських воїнів XII сторіччя, поповнивши попередні знахідки древньої зброї. Ще в тридцятих роках директор цього музею, знавець древньоруської історії, М. І. Сібелев, висловив припущення, „що саме під Ізюмом при впадінні річки Сальниці в Сіверський Донець війська київського князя Володимира Мономаха вщент розбили в 1111 році половецькі орди. Тут же, біля нинішньої гори Крем'янець, на його думку, стояли полки новгород-сіверського князя перед рішучою битвою з кочівниками, описаною в „Слові о полку Ігоревім", — наводить слова совєтського ученого „Молодь України". Клюб істориків-археологів, який об'єднує сто членів цього клюбу, задумав на місці битви з половцями на великій брилі сірого ґраніту викарбувати слова з древнього літопису, „де оспівана мужність хоробрих русичів", — пише „Молодь України".

В „УКРАЇНСЬКОМУ" ПАРИЖІ ПІД ЧАС ВАКАЦІЙ

Репортаж Софії Наумович

Париж. — За тими всіми історіями, зокрема ж із пам'ятником Шевченкові, ми призабули „аполітичні" події, які все ж таки відбуваються в „українському" Парижі.

Ще навесні завітали до нас дві гарні пані з прозірками: спершу Галя Климук із ЗСА, яка показала нам світляні спогади з поїздки по Европі, а зокрема з Міжнародного Жіночого Конгресу в Мехіко. Ми не тільки побачили майже всі наші чільні діячки зі СФУЖО, СУА й ОЧСУ, але й пригадали собі дивну поведінку деяких пань з комплексами, що бігали перепрошувати кгбісток з СССР...

Згодом, пані Люба-Таль з Відня зі своїм українізованим чоловіком зробили нам екранний показ народного мистецтва Українського Жіночого Союзу в Австрії, який мав такий успіх у Відні, що панство Таль дістали запрошення з цим фільмом до Швайцарії й „по дорозі" показали його нам.

Не дармували теж місцеві мистці. У найбільшому оперетковому театрі Шатлє відбувся попис наймолодших його акторів, у тому й Уляни Чайковської, що, тільки поступивши в цей театр, зразу дістала одну з головних роль в опереті. Декілька десяток українців пішли, звичайно, робити їй „кляку", але вони навіть не мусили висилюватися, бо їх у тому виручили французи й чужинці: сольова точка Уляни з двома пісеньками-аріями мала найбільший успіх. Уже при відомій арії з опери Гершвіна „Порґі енд Бес" уся заля скандувала оплесками, а після української пісні „Іванко" з Уляниної платівки ще чулися й оклики „браво" і „біс". Та найбільше нас здивувало те, що саме після її точки, яку вважали „клю" програми, люди почали потихенько виходити зі залі, коли заповіли танцюристів з модерною, тобто сірою, нудною і монотонною хореографією...

Українська піяністка Дарія Дрогомирецька-Говора часто виступає зі своїм чоловіком, челістом Льодеоном, у телебаченні. Ця талановита пара — улюбленці відомої програми „Ґранд ешікіє" (велика шахівниця), де вони виступають побіч таких „асів" як Рубінстейн, Ростроповіч чи інший Менуґін. В одній з останніх програм вони грали в дуеті „Ревері" (Мрії) Шумана та Лє сінь" (Лебідь) Сен-Санса.

Наші паризькі малярі малюють, хоч тимчасом не виставляють. Мабуть тому, Андрій Сологуб показався останньо знаменитим малярським критиком. А нагоду проявитися в цій ділянції дали йому совєтські виставки в ЮНЕСКО, які й знайшли під пером нашого гострого мистецтвознавця — належну оцінку. У „Сучасності" ч. 3 появилася його стаття п. н. „Ювілейна", в якій наш маляр влучно висміяв виставку „60 років совєтського малярства", назвавши її „патронташною", а „перших" і „других" совєтських секретарів ЮНЕСКА розкрив як звичайних кгбістів. Назву „патронташна" критик узяв з тематики картин: „Патронташі" на обох плечах, що перехрещуються на грудях матроса-героя... Леніни у Смольному і поза Смольним, тачанки, ґвинтівки, баґнети, папахи і кашкети... з червоною зіркою, револьвери, щоб... обов'язково блищали." Для Заходу москалі дали ранніх Кандінського, Шагаля і ще кількох, з них усі втекли були закордон. Незвичайно цікаві вістки про українських малярів, зокрема заціькованих Бойчука і тов. Їх шкода переказувати, — краще прочитати.

Друга стаття А. Сологуба про виставку Миколи Грищенка в тому ж ЮНЕСКО, та про причини чому

(Продовження на стор. 3-ій)

Виявлено нові мінеральні води на Буковині

На Буковині, в різних відступах часу, виявлено різнорідні мінеральні води, — пише київська „Радянська Україна". І так кілька років тому в долині річки Пруту поблизу Чернівців, пошукуючи за джерелом питної води відкрили мінералізовану, з гіркуватим солоним посмаком глявберської соли воду, яку згодом названо „Буковина-17". Поблизу міста Заставна на глибині 147 метрів отримано мінеральну воду сульфатно-кальцієво- магнітного складу. Води типу „Нафтуся", яка досі була привілеєм Трускавця, виявлено в Путильському районі біля села Дихтинець. Відкрито ще й інші мінеральні води в басейні ріки Серет біля села Будинець, що нагадує тип, званий в Україні „Боржомі". Вона дістала назву „Буковинська" і її рекомендують при порушенні обміну речовин і урологічних захворюваннях, — пише „Радянська Україна".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Японія не злякалася

У зв'язку з щойно підписаним китайсько-японським договором, Японія від деякого часу перебувала під посиленим совєтським тиском, який проявляється в демонструванні совєтської військової сили, головно підводних атамових і звичайних човнів та інших одиниць воєнної фльоти, яка, згідно з інформаціями міністерства оборони Японії, значно збільшилась в останньому часі, загрожуючи тим самим Японії і сусіднім країнам та збільшуючи можливість конфронтації між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки 7-ма фльота яких постійно перебуває на тому обширі. В повідомленні міністерства говориться, що 125 совєтських підводних човнів, більшість з яких є з атомовою погінною силою і потужними викиднями ракет з атомовими головками, становлять неабияку загрозу для азійських країн, а їхнє перебування вповлизу японських територіяльних вод було сильною моральною формою тиску на японський уряд в тому часі, як його представники вели в Пекіні переговори з урядом Китайської Народної Республіки в справі підписання договору про дружбу і співпрацю, з включенням китайської клявзулі про натаврування гегемоністів, які всякими засобами намагаються здобути політичні і військові впливи в країнах Азії і Африки, проти чого вже раніше кількакратно протестували комуно-московські імперіялісти.

Можливо, що голоси про совєтську військову загрозу для Японії є перебільшеною тривогою, твердять досвідчені знавці і аналітики совєтсько-японських відносин, але, як писав часопис „Крішчен Саєнс Монітор'' у числі з 10-го серпня ц. р., „якоїсь відплатної акції зі совєтського боку треба очікувати, якщо японсько-китайський договір буде підписаний і включатиме цю „зловісну'' клявзулю про натаврування гегемоністів''. Згаданий часопис слушно стверджував, що Японія, яка розпоряджає тільки 13-ма дивізіями слабо озброєної армії, що скоріше надається до здушення більших заворушень внутрі країни, як для ставлення опору модерній військовій силі, не зможе оборонитись сама від совєтської напасти, якщо така наступила б. Також американська 7-ма фльота, на думку японських військових дослідників, не зможе ефективно ставити опору переважаючій на цьому обширі совєтській морській силі, тимбільше, що деякі японські острови, особливо найбільше висунений на північ острів Окайдо, окружені совєтськими сухопутніми, морськими і повітряними силами, які можуть при невеликих зусиллях навіть зробити висадку на японську територію.

Правда, у зв'язку з совєтською демонстрацією військової сили в Японії наростає антисовєтський рух, бо вже навіть саме звідомлення міністерства написане в гострішому антисовєтському тоні, що вказує на зворот у політиці японського уряду, який, не зважаючи на зовнішній тиск, таки рішився на підписання договору про дружбу з комуністичним Китаєм, вважаючи такий договір кориснішим від совєтської „дружби'', яка, як відомо з практики, завжди кінчається супермацією комуно-московських імперіялістів.

Японія не злякалась совєтських погроз, що не тільки не послаблює стабілізації миру в Азії, але цілком навпаки, змагання до такої стабілізації поважно скріплює.

Зобов'язання Америки

Уряд президента Джіммі Картера недавно зробив два важливі кроки щодо дальшої допомоги втікачам з комуністичних країн Індокитаю, а саме, з В'єтнаму, Камбоджі і Ляосу. Поперше, покликаючись на свої „парольні'' повновласті, Президент дозволив додатковим 25 тисячам втікачів із згаданих країн прибути до ЗСА перед травнем наступного року. Таким чином, від 1975-го року, тобто від окупації Південного В'єтнаму комуністичним Північним В'єтнамом, Вашінгтон дозволив 197 тисячам в'єтнамців, камбоджців і ляосців прибути до Америки, а з цього дозволу покищо скористало 164 тисячі тих втікачів із трьох комуністичних держав.

Крім того, Державний департамент, на доручення Президента, повідомив, що капітани кораблів ЗСА, військових і торговельних, повинні підбирати всіх втікачів із країн Індокитаю, які втекли з тих комуністичних держав на човнах і опинилися на відкритому морі чи біля портів країн, які відмовляються прийняти їх. У додатку, американський уряд вирішив дозволити тим втікачам поселитися в ЗСА, якщо вони не знайдуть іншого притулку. Білий Дім надіється, що за прикладом Америки підуть й інші країни і відкриють двері цим „людям із човнів''.

Америка вже багато зробила відносно допомоги втікачам від комуністичного терору в країнах Індокитаю. Однак, треба ствердити, що і ці заходи не зовсім задовільні. Самих тільки в'єтнамців, які прибували до портів Австралії, Тайланду і Малайзії, кожного місяця спершу нараховували на 2,000, але, починаючи з березня, тепер 5,000 в'єтнамців кожного місяця прибуває до тих портів. Передбачають, що протягом цілого 1978-го року цих втікачів з В'єтнаму буде коло 35,000, але згідно з новими квотами тільки 12,500 зможе дістатися до ЗСА, бо загальної 25-тисячної квоти призначена на камбоджців і ляосців. Значить, порівняльно малий відсоток в'єтнамських втікачів матиме змогу поселитися в Америці. Рівнож малий відсоток втікачів з Камбоджі і Ляосу зможе прибути до ЗСА, беручи під увагу вищезгадану квоту, а їх у самому Тайланді вже тепер біля 100,000.

Америка в минулому допомагала в'єтнамцям, ляосцям і камбоджцям збройно протиставитися комуністичній агресії і тепер, коли їхні країни впали жертвою комуністичного диктаторського імперіялізму, ЗСА не можуть залишити напризволяще великої кількости втікачів із цих трьох країн.

Отже, Америка повинна допустити ще більше втікачів з Індокитаю, ніж передбачує нова квота, як також поробити відповідні заходи, щоб різні інші країни вільного світу допомогли в розв'язці цієї наболілої проблеми та прийняли відповідну частину цих нових жертв комуністичного терору.

Зобов'язання Америки прийняти цих найновіших втікачів з Індокитаю дуже влучно окреслив Джордж Міні, провідний діяч американського робітничого руху, який сказав: „ЗСА мають моральне зобов'язання, від якого не можуть втекти. Ми є народом імігрантів. Відкидаючи їх, ми заперечували б нашу спадщину та історію цієї країни як прибіжища для пригнічених''.

Оксана Бризгун-Соколик

СУЧАСНІСТЬ І НАША КУЛЬТУРА

(1)

Кожний українець і кожна українка є співтворцем української культури. Сучасна творча культура, її якість, як і рівень плекання вже осягнутих здобутків культури, залежить від нас усіх.

Світ судить народи по видрукованих книжках, по театрі, музиці, наукових працях. На скількість і якість повинні ми всі мати вплив! — а не стояти осторонь творчого процесу нашого народу. „Культура" замкнена в музеї, чи бібліотека з припорошеними книжками, академія чи інша імпреза на невідповідному рівні є дзеркалом нашого життя і застою а не росту.

Наша громада поза межами батьківщини має подвійне завдання: супроти країн в яких живе, і супроти своєї громади. Щоб не замкнутися в своєму ґетто — треба творити та плекати культуру такого рівня, щоб вона була рівноцінна з культурними процесами нашого довкілля. Щоб давала моральну сатисфакцію, щоб не зроджувала комплексу меншевартости, щоб стимулювала дальшу творчість. Багато позитивного в тім напрямі зроблено. Головно завдячуючи жертвенній праці одиниць. З праці, ентузіязму, запалу постали наші церкви, школи, наші різного роду установи, з ними розвивалося і мистецьке життя.

Хотілося б одначе, щоб наш провід працював у тім напрямі більш зцентралізовано та практично — реально. Тим самим заохотив пересічну українську людину цікавитися і плекати мистецтво, підносячи тим свою особисту культуру. Людина з більшими вимогами культурного життя домагатиметься від проводу, щоб з вирозумінням та знанням тих справ допомагавростові мистецтва, культури. Вплив мистецтва на життя людини, а головно вплив музики, це вже справи давно зрозумілі і давно поза дискусією. Хочу практично вияснити свої твердження:

Велика група пластових новаків нудиться. Сестричка зачинає співати з ними „Комаря". Рухами, мімікою та ентузіязмом так захипила тих розпещених телевізією та вередливих дітей, що не хотіли перестати співати. Значить, пісня — чиста народна музична перлина, подана кимсь, що знає як і робить це з ентузіязмом, має великий вплив на масу.

Зголошується до мене 16-літня дівчинка. Говорить по англійськи. Її запросили виступити на нашому — українському концерті. Під церквою. З умовою, що мусить заграти твір українського композитора. Вона нот не має, в книгарні також нічого не мають і післали її до мене. Вона українка. Але мама померла, як вона була ще малесенька. Всіх дітей виховує найнята нянька — шотляндка. Тато в праці, рідко буває в хаті. Тому незнання мови, але приналежність до церкви ще є. Вибираю твір, який скоро можна вивчити. По якомусь часі приходить щаслива з пуделочком цукерків. Успіх був великий! Вона хоче ще інші композиції, і зачала вчитися української мови.

На курсах українознавства, де я вчила історію української музики, — у мене такі випадки: На початку шкільного року, на запит: „Чи треба вивчати українську музику?" — була відповідь: „Нащо, ми ж і так нічого не маємо..." Це студент п'ятого року курсів, що, як показалося пізніше, грав на музичнім інструменті.

В іншій клясі розказую про одного з найвизначніших наших канадських композиторів, Юрія Фіялу. Пояснюю курсантам, що його твір був вибраний жюрі для світових змагань піяністів у Монтреалі, в часі ЕКСПО, як обов'язковий твір усіх учасників-піяністів. Спонтанні оплески перервали мої слова. Така хвилина пам'ятається і є багатомовна.

Ці приклади показують, що молодь може співати, хоче знати, тільки треба до неї іти з доброю якістю, знанням, ентузіязмом та любов'ю до музики. Тут завдання батьків, а головно матерів: просити, вимагати та допомагати, щоб професіоналісти заступили аматорство, щоб невідповідні коломийки чи інші нецензурні або невартісні пісні на таборах заступити тисячами мистецьких народних перлин, чи майстерними творами наших композиторів. Щоб вчили ті, що вміють.

Що музика нас згуртовує, маємо докази з давньої історії і сьогоднішнього дня. Композитор 18 століття, Максим Березовський, як повернувся зі студій в Італії, як перший і одинокий в тім часі академік до Петербургу, шукав за фаховою працею на місці. Або — хотів повернутися в Україну, і там заложити першу музичну академію. Москва не позволила на ніщо, і він у розпуці був без заняття і без грошей. Зачав ходити на так св. „українські вечорниці" і там грав на скрипці. Його музикування стягнуло всіх українців Петербургу, і навіть чужинців. Москва і це заборонила.

Погляньмо сьогодні на хори. Завжди є бажаючі співати і маємо багато хорових одиниць. Є вони всюди, де живе група наших людей. Навіть табір полонених у Ріміні мав свій хор... Тут питання — на якому рівні ці хори? Але важливіше ще питання — якого рівня репертуар виконують? Який пісенний матеріял можна дістати? І тут треба не тільки десь згори, з центру, впливати на вибір творів, але й мати картотеку того, що є і де воно знаходиться. Пересічний слухач повинен вимагати відповідних творів у програмі. Сама критика за чиєюсь спиною не допоможе. Треба відкрито брати участь у домаганні кращого.

[Продовження буде]

Лев Яцкевич

БЕЗМЕЖНА НАЇВНІСТЬ ЗАХОДУ

О. Архипенко, оповідаючи свої спогади з молодих літ, розказував, що його батько був корабельним інженером та дружив зі своїм колеґою по фаху А. Капицею, з яким вони часто співали українських народних пісень. Сини обох корабельних інженерів добилися світової слави, один в ділянці скульптури, а другий — атомової фізики.

Петро Капиця по завершенні студій приїхав в 1929 роках до Анґлії, щоб поглибити своє знання в анґлійського фізика Ратерфорда, що 3 роки тому одержав нагороду Нобеля та вважався найкращим фізиком світу.

Ратерфорд по кількох хвилинах розмови з Капицею зорієнтувався, що має перед собою непересічного фізика і з місця заангажував його до праці в своїй ляборатоpії, а дещо пізніше його дружину в характері асистентки тієї ляборатоpії. Проте, справжньою причиною приїзду Капиці до Англії були інформації совєтської розвідки, що Ратерфорд спільно з данським фізиком Нільсом Бором працює над розбиттям атому. Капиця ввійшов з місця в усі деталі найтайніших дослідів в ділянці атомової енергії, які одержував безпосередньо від 2-ох найбільших фізиків світу: Ратерфорду та Бора. Ратерфорд, до речі, так полюбив Капицю, що майже кожного року дозволяв йому відвідувати його батьківщину та брати участь в совєтських наукових з'їздах і конгресах, які, як інформував його Капиця, причиняються до поглиблення наукових взаємин між Совєтським Союзом та Англією.

У переконанні, що Капиця відбуває ті всі поїздки з доручення Ратерфорда, ніхто з компетентних англійських чинників їх не перевіряв, а сам Ратерфорд був свято переконаний, що ті всі поїздки конечні для добра науки.

За час свого 5-літнього побуту у Ратерфорда Капиця виріс в Англії на велику славу. Він переводив дуже успішні досліди в **низькій температурі**, близькій абсолютного зера, та сконструював мініятурну урбіну, вагою 9 унзій, цебто, не цілих чверть кілограма, що вирощувала в одній мінуті один фунт пливного повітря. Він робив також досліди з пливним гелієм і відкрив, що „танцюючі атоми'', які творять ціпку матерію, можна унерухомити при достатньо низькій температурі. Цю низьку температуру він витворював, скроплюючи водень, азот та гелій.

Одного разу Капиця поскаржився Ратерфордові, що він обмежений в своїх дослідах браком вільної руки та відсутністю відповідних машин і апаратів. Якщо б він їх мав, він давно розбив би атом.

На внесення Ратерфорда Королівське Наукове Товариство виасигнувало до його диспозиції 2.5 мільйона долярів, за які Капиця вибудував велику ляборатоpію з супермодерним циклотроном для бомбардування атомів. Крім цього, він виявив охоту написати декілька монографій про великих світових фізиків. Для цієї цілі йому передано наукові праці майже всіх світочів природничих наук, таких як Ганса Бете, що працював пізніше в ЗСА над виготовленням водневої бомби, італійського фізика Фермі, винахідника ізотому урану 235, Люїзи Маитнер, що розбила в Австрії з проф. Ганом атом, Мілікена, Нільса Бора, Айнштайна і багато інших.

Але Капиця, хоч одержав всі потрібні матеріяли, не написав ні одної монографії. Бомба вибухла щойно в 1934 р., коли Капиця, як звичайно, поїхав з жінкою на „наукову зустріч'' до Совєтського Союзу, залишаючи двоє дітей в Англії, і з тієї поїздки більше не повернувся. Його приятель, під опікою якого Капиця залишив дітей, почав нервуватися. Вислав декілька телеграм до Москви, на які не одержав жадної відповіді.

Тоді науковці цілого світу почали робити спільні заходи, щоб допомогти йому видістатися на волю, але безуспішно. За деякий час англійське пресове агенство Ройтер принесло відомість, що Капиці відмовлено поворотної візи та заставлено працювати в ляборатоpії атомової енергії над дослідами з ядрової фізики.

Проте, Капиця був непересічним ученим, щоб науковий світ міг махнути на все рукою і забути про нього. Крім цього, він знав забагато таємниць. Тому західні наукові товариства, спільно з урядами ЗСА, Франції, Англії, Італії та Голляндії внесли спільний протест до совєтського уряду з домаганням для добра науки дати Капиці дозвіл повернутися до Англії та продовжувати його важливу дослідну роботу.

У відповідь на цей спільний протест совєтська амбасада в Лондоні проголосила комунікат, що „в результаті розвитку національної господарки в Совєтському Союзі дотеперішня кількість науковців та спеціялістів виявилася замала, і тому ми змушені користуватися також си-

(Продовження на стор. 3-ій)

Микола Приходько

ЖИВІ СТРУНИ

(Одіссея Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка)

На синій обкладинці книжки, що має майже пів тисячі сторінок, — золота бандура, оздоблена лавровою гіллячкою. Під нею напис: Бандура й Бандуристи. Вгорі — знайоме, дороге нам, ім'я всеукраїнського волиняка, Уласа Самчука — літописця цієї жовто-блакитної одіссеї. Він ще й досі незмінно-життєрадісний, філософський, завзятий в обороні Української Правди. Многії Літа!

Чимало видали ми на еміграції пропам'ятних книжок, щоб не згубилися наші історичні події, що їх систематично фальшує й нищить московський КҐБ на Україні. Пригадайте не так давню пожежу в бібліотеці архіву Української Академії Наук! Безперечно мулятиме йому (КҐБ) і ця нова, документальна книжка, „Живі Струни", але руки, тимчасом, короткі знищити її на Американському континенті. А напевно ті руки сверблять — черкнути сірничка під цю книжку, що описує історію наших гайдамацьких трубадурів-бандуристів, ще з давніх давен аж до сьогодні. Не дарма так родичалися перед війною сталінські ‚демократи' з гітлерівськими ‚культуртреґерами'.

Пригадайте зі „Свободи" свідчення Леоніда Плюща про те, що в 30-их народовбивчих роках на Україні, уряд УРСР ласкаво запросив до Харкова, на ‚Всеукраїнську Нараду' кобзарів-бандуристів. Поз'їжджалося довірливо й позвозили десь понад триста їх крамольних, незрячих і видющих, перебендів, до ‚української' столиці. І зникли всі вони після тієї ‚конференції народного мистецтва' (чи як там вона називалася), в нетрах Сибіру чи в льохах НКВД. А скільки тих нащадків — Перебенді згинуло за ленінсько-сталінських часів, перед тим і після того?!

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка, народжена ще 1918 року в Полтаві, вирвалася, в буревії війни, від таких „нарад української культури", від ґітлерівського концертраку в Гамбургу. Чудом Почаївської Божої Матері, опинилася аж на вільній землі Вашінгтона — продовжувати українську патріотичну місію тих незрячих і видющих, бо:

Десь за морями право, честь,
За океаном совість...

цитує Улас Самчук у „Живих Струнах" ще ‚молодого, молодого, молодистого', справді українського й геніяльного в ту пору, — Тичину.

Був і я причетний до тієї незабутньої, як пише Улас, ‚апокаліптичної' мандрівки нашої славної Капелі — і по Самчуковій сердечній Волині, що тоді наїжувалася вже повстанськими багнетами; й по полум'яно-патріотичній Галичині, й під бомбами в Европі, аж до першої зустрічі з американськими фронтовиками. Жували вони тоді безпечно гуму й розкидали навколо тодішній скарб — напівдокурені цигарки ‚Камель', перед голодними на куреву, як вовки, бандуристами. Частували й нас, що аж голови затуманіли. Написав я про ті незабудні епізоди в моїй новій повісті „Від Сибіру до Канади" — прочитаєте згодом.

Самчукові „Живі Струни" охопили все ‚апокаліптичне' поле творчого життя Капелі, її славних, органічних диригентів за ці роки — Григорія Китастого, Володимира Божика, Петра Потапенка, Івана Задорожного, Євгена Цюру, Петра Китастого. Того фахового диригентського хисту вистачило б на кілька Капель. Не дарма на цьому континенті народилося кільканадцять молодечих ансамблів бандуристів, з того почину: „Не поляже, а розкаже... і чиї ми діти!"

Не дарма ще стародавні наші кобзарі-бандуристи підіймали не раз переможну хмельниччину на Україні. В часи наших подорожів на Волині, в Галичині, Капеля Бандуристів наслідувала їх, завогнюючи бойовий, патріотичний настрій і завзяття нового хмельницького покоління Української Повстанської армії, що повстала (як і хмельниччина) голіруч, не вагаючися, проти двох колоніяльних світових потуг. Слава їм відважним, українським!

Я маю підстави посвідчити про те з глибини мого серця — виходив з бандуристами не раз, темної ночі, з просвітянських домівок Волині й Галичини, до почесної варти УПА біля виходу, з московськими й німецькими автоматами на струнко, захопленими голіруч у кривавих боях з загарбниками. Слава Україні! — лунало тоді так глибоко в серцях бандуристів, закорінилося там міцно, до смерти. Там десь і мій небіж, Володимир, з Київського Медичного Інституту, згубився безслідно в ті буремні ночі...

Наш дорогий Самчук зробив нам усім і нашим історичним архівам добру, роботящу послугу, що записав так широко й сердечно ту неймовірну епопею наших славних бандуристів. Щойно прочитав її й сердечно дякую моєму братові й кумові Уласові. Не зважаючи на наш похилий вік, ми ще не раз заспіваємо дзвінко волинську, з Дермані:

Іди смерте, іди проч,
Голови ти не мороч —
Нема часу вмирати,
Треба гостей приймати!

А якщо буде Китастий, Цюра, Гошуляк у нашому товаристві, то ще й полтавську:

Ой, гиля, гиля гусоньки
на став...

(Продовження на стор. 3-ій)

Юл. Мовчан

СТРАШНИЙ ДОКУМЕНТ

Григорій Костюк: „ОКАЯННІ РОКИ'', стор. 164, видання „Діялогу'' в Торонті.

2

Мені здається, що це рішення в мене було навіть не від розуму, не від логічного мислення, а десь з глибин інстинкту, підсвідомости, з якихось таких не відкритих, не досліджених джерел людської істоти, що є сильніші, категоричніші від розуму. Мені було байдуже. Я чекав кінця. Психологічно до смерти я був готовий з першого дня, коли мене сюди привели. Я твердо знав, що звідси не виходять. Я ж нічим кращий не був за тих кілька сот моїх товаришів недолі, що переді мною сюди прийшли і вже не існують (ст. 137).

Але нема правил без вийнятків: — не зважаючи на все, автор спогадів таки пережив те пекло. Чи тому, що катам не вдалося змусити його підписатися під провокативно-брехливими обвинуваченнями, чи, може, тому, що на місце ката Єжова прийшов „ліберальніший'' нарком НКВД Лаврентій Берія — Костюкові таки не довелося поділити долі своїх воркутських співтоваришів, яких знищено.

При цьому варто відмітити ще один момент: не зважаючи на всі можливі й неможливі тортури, за допомогою яких сталінські кати змушували свої жертви визнавати себе винними навіть в найбільш фантастичних обвинуваченнях, інколи їм це таки не вдавалося. Очевидно, для цього треба було володіти незвичайною, просто понадлюдські межі витривалости силою волі. До таких, безумовно, треба зарахувати автора „Окаянних років''.

Для ілюстрації того, як московсько-большевицькі кати знущаються над своїми в'язнями, не можу не навести одного характерного прикладу з цієї книжки спогадів.

„На сьомий день мого ув'язнення трапилася така подія: відчинилися двері і в кімнату вштовхнули кілька невідомих мені в'язнів. Вони гуськом пройшли повз мене й мовчки збилися купкою в куті. Я дивлюся й за якусь мить питаю, хто вони й чому їх сюди пригнали?

— Ми — віруючі, — відповідає один з них.

— То що ж із того? Чого вони від вас хочуть?

— Не знаємо. — А інший додає: — Замучити хочуть.

У цей момент відчиняються двері й входить двоє наглядачів. Один з них щось викрикнув. Із короткої фрази я схопив тільки слово „хрестики''. Люди ще тісніше збилися в кутку, наче вівці в безвихідді на бойні, і мовчали. Раптом обидва катюги кидаються на цих беззахисних людей і починають бити їх кованими чобітьми, кулаками. Нещасні дико верещать, а кати б'ють все з більшою силою. Мої нерви не витримують і я несамовито викрикнув: — Це ж люди! — Один з катів сильно вдарив мене в груди і я впав до стіни. Тортури припинилися і кати, як стеклі пси, вискочили на коридор. За мить знову відчинилися двері й нещасних віруючих забрали''... (Ст. 134).

Гр. Костюк пише, що під час перебування на Воркуті він мав змогу там бачити або бути бути в стосунках з багатьма відомими тоді діячами політики, культури чи літератури, яких з тих чи інших причин чи міркувань режим туди запроторив. Не буду зупинятися над ними детально — для цього тут нема місця, хоч вважаю за потрібне згадати бодай двох з них — наймолодшого сина Льва Троцького — Сергія Сєдова (всі четверо дітей Троцького чомусь носять прізвища їх матері Наталії Іванівни Сєдової) та Афанасія (Панаса) Буценка — генерального секретаря ВУЦВКу (Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету).

Трагедія Сергія Сєдова була обумовлена виключно тим, що він був сином Льва Давидовича Троцького — поруч з Леніном найвидатнішого діяча жовтневого перевороту в Петрограді 1917-го року і, як наслідок цього, одного з найголовніших творців за формою нової червоної московсько-большевицької імперії. Але протилежно до свого батька, який у боротьбі за трон провадив не на життя, а на смерть боротьбу з Сталіном, Сергія Сєдова політика абсолютно не цікавила. Бо, як писала в листі до Гр. Костюка його мати Наталія, ще в дитячих роках він був дуже вразливий до добра і зла. І тому жорстокі, непривабливі й тяжкі моменти революції так глибоко ранили чутливу душу підлітка Сергія, що він не знаходив для них виправдання жадною високою ідеєю. І тому він захопився наукою, яка стала цілим змістом його життя. І він вже навіть мав чималі успіхи. Він закінчив аспірантуру і швидко вибився на доцента в одному з технічних ВУЗів у Москві. Студенти його поважали. І тому, навіть коли вислали Троцького поза межі СССР 1929 р., Сергій категорично відмовився поділити долю свого батька та цілої родини. Мовляв, політикою він не займається й не збирається займатися, і тому виїжджати йому нема ніякої потреби. А коли батько має якісь порахунки з владою, то це його справа. Його покликання — наука. Але не минуло багато років, коли Сергій збагнув свою смертельну помилку, хоч вже було запізно. Він не передбачив, що, відмовившись поїхати на еміграцію з своїми дійсними батьками, які йому бажали добра, він тим самим передав себе під „опіку'' чужого „батька'' Сталіна, який ніколи не спускав очей з свого нового „сина''. І тому, коли в лютому 1937 року в Красноярську монтували голосний процес „троцькістських шкідників'' на чолі з відомим Дробнісом, Сталін без надумування дав наказ подати навіть спеціяльний літак, яким привезено Сергія Сєдова до Красноярська, де за допомогою псевдо-свідків „довели'', що всі директиви від Л. Троцького ті „шкідники'' діставали за посередництвом його сина Сергія, і на цій „підставі'' всіх їх розстріляли, включно, очевидно, з Сергієм Сєдовим...

До речі, це було не єдиною трагедією в родині Л. Д. Троцького, який принаймні наприкінці свого життя визнав право за українським народом на цілковиту національно-державну незалежність. Всі його діти померли ще перед тим, коли сталінський агент джаґаном по голові забив Троцького в Мехіко 20-го серпня 1940 року. Його дочка Зіна 1933 року в Берліні закінчила життя самогубством, а старший син Леон, який багато допомагав батькові в його діяльності, помер загадковою смертю в одному з шпиталів Парижу 1937-го року. Є велика підозра, що його там викінчили ті ж самі сталінські агенти.

(Продовження буде)

БЕЗМЕЖНА НАЇВНІСТЬ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

лами тих науковців, які досі працювали за кордоном. До тієї категорії науковців належить Петро Капиця, який недавно був найменований директором новозаснованої Дослідної Фізичної Лябораторії при совєтській Академії Наук''.

Цю дослідну лябораторію та її устаткування збудував совєтський уряд коштом великої суми грошей за вказівками та інформаціями Петра Капиці. Ратерфорд по прочитанні цього комунікату заявив, що він співчуває долі Капиці й розуміє дуже добре його почування, бо його ділив тільки один крок від епохального винаходу в ділянці атомної енергії.

За деякий час Ратерфорд одержав від Капиці листа, в якому він просив його повернути йому дітей та уладження його лябораторії в Кембриджі. ,,Якщо я не дістану тих 2-ох речей — я втрачу все'', — писав Капиця. По одержанні цього листа листа англійський уряд відіслав його дітей літаком до Совєтського Союзу, а Державний Департамент Знання та Промислових Дослідів, нічого не підозріваючи, відпродав Совєтському Союзові ціле устаткування тієї лябораторії, вартости 2.5 мільйона долярів за 50.000 долярів. Уладження цієї лябораторії, вагою приблизно 5,000 тонн, переслано Капиці вантажним кораблем до Совєтського Союзу, де він змонтував його в новозбудованій Лябораторії для Фізичних Дослідів.

Почалася воєнна хуртовина, і всім здавалося, що західні науковці забули про Капицю. Але як тільки припинилися воєнні дії, д-р Петро Капиця одержав ,,ін абсенція'', медалю та почесне членство Інституту Френклина у Філядельфії, що вважається одним з найвищих наукових відзначень в ЗСА. Два роки пізніше він одержав медалю Фаредея з рамени Інституту Електричних Інженерів в Англії за свої досліди в низькій температурі. Крім цього, він одержав дві важливі нагороди в Совєтському Союзі, а саме: орден Леніна та медалю Оборони Москви (1944), а з Московської Академії Наук - грошову нагороду у висоті 200,000 рублів (1945).

Виглядає проте, що всі ті нагороди він одержав справедливо, бо, не маючи до диспозиції ні капіталів, ні досвіду Західнього Світу, спізнився з винаходом водневої бомби тільки на один день. Навесні 1953 року наш земляк д-р Петро Капиця, притрушений вже сріблом часу, стояв на березі Байкальського озера в Бурят-Монгольській республіці і дивився з гордістю на велетенську сильветку рожевого гриба, закосиченого білою мряковиною першої водневої бомби, яку він спорудив в приміщеннях своєї новозбудованої Лябораторії Фізичних Дослідів.

Це був великий його особистий тріюмф, до якого причинилися 18 літ англійсько-американської наївности та 18 літ дволичної совєтської політики.

ЖИВІ СТРУНИ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Не раз чув серед наших нелукавих, жертвенних посполитих: ,,І чому той капелянський господар Гончаренко все розписує листи до нас, щоб допомогли Капелі? Дістають же гроші за квитки на концертах?!''

Прочитайте в ,,Живих Струнах'' про тріюмфальні подорожі Капелі до Европи, по американських університетах на українську славу. Знатимете, чому —відчуваєте радість і моральне задоволення, що бодай своєю десяткою, сотнею (замість знищити шкідливу для здоров'я пляшку) допомогли нашим козацьким бандуристам на добре діло. Оплатилася та ваша трудова десятка сторицею в розголосі імени нашої невмирущої Батьківщини. Не вагайтеся вийняти з гаманця ще одну.

Прочитайте в тій книжці й про завзяту роботу для успіху Капелі-тарасбульбівського Мілянича, музикознавця Витвицького, Кішки, Марії Бек, Петра Гончаренка й багатьох інших, щиросердечних до Капелі.

Не знаю тільки, як усі ми, зацікавлені, зможемо дістати ту Самчукову ,,біблію'' з десятками звичайних і кольорових фото. Не маючи грошей на більший тираж, Гончаренко, капелянський куркуль, спромігся видати лиш дві тисячі примірників. Собівартість — 21 доляр. Не мають наміру заробляти на своїй історії, лиш оплатити свої витрати, пересилку, десь рівно до 25 долярів, щоб книжка розійшлася по книжкових полицях прихильників Капелі для їхніх нащадків. Шліть замовлення Гончаренкові відразу на адресу капелі: Ukrainian Banduryst Chorus.P. O. Box 119, Hamtramck, Detroit 12, Mich., USA.

Цю книжку, звичайно скоротивши дещо нецікаве для англомовного читача, треба обов'язково видати і в англійській мові для нашого Гарварду, для бібліотек славістичних студій, де часто Україну підводять до спільного знаменника з Росією. Взагалі — до англомовних бібліотек, що їх лише ЗСА мають понад 12 тисяч.

Щоб та слава не пропала!

ВАЖНЕ ДЛЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ НАУКОЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА!

УККА Відділ в Бріджпорті, Конн., повідомляє про: **„Осінній Семестр" Курсу Української Історії і Культури — від часів Київської Руси-України по 1900 рік, під керівництвом професора Воскобійника, на Університеті „Св. Серця" в Бріджпорті, Конн.**

Реєстрація зголошень студентів, разом з оплатами відбудеться в днях: 28, 29 і 30-го серпня ц. р., від год. 6-ої до 9-ої веч., в головній галі Університету.

Заплановано також такий курс: ,,Весняного Семестру" — Укр. Історії і Культури: від початків XX-го століття, про що у свій час подасться до відома.

За ближчими інформаціями телефонувати: Університет ,,Св. Серця" на число тел. **(203) 374-9441, екс. 230.**

Управа Відділу УККА в Бріджпорті

Міжкрайова Товариська Зустріч Старшого Пластунства

ВОВЧА ТРОПА

25-27-го серпня 1978 р.

Закінчення табору і здвиг СУМ у Монтреалі

Без уваги на меншу кількість дітей на усіх наших таборах, Осередок СУМ у Монтреалі закінчив дуже успішний табір. Понад 50 дітей з одного Осередку, це успіх лише на сьогоднішні обставини, бо оселя ,,Верховина" бачила вже численніші табори, але успішним табір треба вважати під оглядом програмових зайнять, атмосфери та співпраці виховного персоналу, як також задоволення дітей. Табором керувала команда, що складалася виключно з молодих сил: командант — Зенон Доманчук, головний виховник — Іван Шафранський, Бунчужний — Евген Чолій, курінна юначок — Оксана Кузишин, курінний юнаків — Маркіян Швець, виховниці: Оксана Штик, Катруся Мазепа, Віра Павлівська, медсестра — Оля Штурин, писар — Анна Робізант.

Жаден таборовик не буде скаржитися на монотонність програми. Головний виховник — це загартований таборовик і всяких гор, війн, теренових вправ, перегонів і т.п. вистачить йому навіть на шість тижнів. Зрештою погода побила всі рекорди і ані одного дня не треба було сидіти в паланках. Приготованих на дощову погоду різних ручних виробів не використано. Кожного дня таборовики отримували свіже число ,,Таборових вістей", які редагували Богдан та Евген Чолій та Зенон Доманчук. Треба сказати, що таборовий листок, це велика заохота до вивчення української мови. Редактори кожного дня просували в ній масу прізвищ таборовиків, щоб заохотити їх до читання. А всі жарти та загадки також притягали увагу дітей.

Вже після першого тижня таборовики виступили в програмі свята 30-го червня, що відбувалося на ,,Верховині" 9-го червня. Ватри кожної суботи мали великий успіх. На останні два тижні до табору приєдналась ще група старшого юнацтва, так що це був табір молодшого і старшого юнацтва. Табір тривав від 2-го до 23-го липня.

На закінчення табору відбувся Здвиг сумівської молоді. Попередніми роками Здвиги СУМ відбувалися кілька тижнів після табору, але в сьогоднішних обставинах, коли люди беруть довші вакації і багато подорожують, визначення Здвигу на закінчення табору було дуже влучним. Очевидно, що розмах праці СУМ зменшився в порівнянні з часами з-перед 10-ти років і Відділ юнацтва не нараховує вже 30 членів, бо демографічна структура громади інша. Але завдяки спільним зусиллям Управи, проводу дружинників та деякої кількости дорослої молоді, цьогорічний Здвиг СУМ на ,,Верховині" затримав усі форми попередніх Здвигів та увінчався повним успіхом.

На Здвиг запрошено представників інших етнічних груп, представників ОУВФ, голову КУК, молодечі організації в Монтреалі та посадника цього міста, де знаходиться оселя ,,Верховина". Здвиг почався Службою Божою, яку відправив о. митр. і ген. вікарій Іван Гаврилюк при участі табору, організованої молоді та громадянства. Зараз по Богослуженні устабився похід, щоб перейти на таборову площу, де відбулася офіційна частина. Українські і канадські прапори та прапори Осередку, Відділу і куренів провадили похід під такт оркестри ,,Трембіта", за ними йшли молодше та старше юнацтво, дружинники, сеньйори, запрошені гості та громадянство.

Голова Осередку СУМ Г. Ощипко запросив до почесної президії та представив запрошених гостей: о. митр. І. Гаврилюка і паніматку, президента етнічних груп вірменина д-р К. Баджіяна, посадника Мірона, делегата хорватів п. Ліссеса, поляків п. Щінскі, голову місцевого КУК п. Я. Кульбу, делегатку Пластової станиці п-ні Орисю Король, Голову ЛВУ інж. Я. Чолія, представника Товариства б. вояків УПА п. О. Нечай, делегат УНКаси ред Я. Пришляк, гол. доповідач д-р Р. Сеньків, Булавний І. Блищак, голова Жіночої ланки Марія Шафранська, голова Батьківського комітету І. Коваль та голова оселі п. П. Кузишин.

Офіційну частину Здвигу вів Іван Шафранський - командант Здвигу, що включало: звіти окремих частин, піднесення прапорів, святочний наказ, що його відчитала Леся Березовська, Приречення старшого юнацтва та перехід до дружинників перевів голова Осередку СУМ. Склали сумівські іспити та перейшли в ряди дружинників, отримавши сині краватки, наступні юначки та юнаки: Блищак Галина, Безпальок Ірина, Бородайлюк Сузанна, Мандзій Даня, Паславська Христина, Прихідна Наталка, Білинський Василь, Блищак Роман, Гуменний Орест, Смитрів Остап, Кісіль Петро, Кузишин Петро, Чолій Богдан, Чолій Євген, Швець Маркіян.

Новою точкою, мабуть вперше в історії СУМ, був святочний переділ дружинників в ряди сеньйорів, їх було п'ять: Ігор Блищак, д-р Роман Сеньків, мирон Фіголь, Іван Шафранський, Ігор Шнурівський. Кандидатів викликав д. А. Доманчук, який оформлював молодих сеньйорів, і який разом з головою Осередку вручили новим сеньйорам бронзові краватки, склавши ґратуляції. Серед нових сеньйорів знаходиться двоє бувших голів Осередку СУМ: Ігор Шнурівський та Роман Сеньків.

Привіти, що їх обмежено до мінімуму, склали такі гості: о. митр. І. Гаврилюк, д-р К. Баджіян французькою мовою, посадник Мірон, п. Я. Кульба від КУК та інж. Я. Чолій від Організацій УВФ. Письмові привіти відчитав друг А. Доманчук.

В традиції наших Здвигів є головна доповідь, що її цього року виголосив д-р Роман Сеньків. Він у стислій формі та на підставі цитат, доказав потребу для молоді залишитися українцями та бути активними у громаді. Доповідь була достосована до способу думання сучасної молоді. На закінчення офіційної частини відбулася дефіляда, яку відбирали: голова Осередку СУМ, Булавний Іван Блищак та командант Здвигу Іван Шафранський, як також усі запрошені гості.

Після спільного обіду, о год. 3:30 відбулися пописи табору та сумівських ансамблів. Програмою пописів керувала Віра Блищак — культурно-освітня референтка. Пописи включали такі виступи: ритмічні вправи табору ,,Боже, Великий, єдиний", пісні та деклямації табору, що їх підготовила Оксана Штик, виступи танцювального гуртка ,,Україна" під проводом Ігоря Кися, танцювальних гуртків молодшого і старшого юнацтва під проводом Олеся Цапа, виступи хору ,,Боян" під проводом друга Панасюка.

Заключне слово виголосив Г. Ощипко, дякуючи усім виконавцям та гостям. Спущенням прапорів та національним гимном закінчено це сумівське свято.

В підготову цьогорічного Здвигу багато праці вклав організаційний референт А. Доманчук. Програма була добре уплянована, тому й переходила дуже справно. Декорації трибуни, нову емблему 30-річчя СУМ в Канаді та гасло: ,,Розкуй закуту Україну!" виконав Іван Блищак. Сумівський Здвиг у Монтреалі 1978 це був гарний успіх.

Г. О.

Ініціятива, що заслуговує на продовження та наслідування

(З приводу Семінарів з вибраних питань українознавчих студій в Монтреалі)

На початку минулого шкільного року виринула в Осередку СУМ у Монтреалі корисна думка: дати змогу молодим студентам, що закінчили курси українознавства в ,,Рідних Школах" поглиблювати їхнє знання, слухаючи раз у тиждень дві години викладів з вибраних питань українознавства. В підготовчих розмовах було домовлено, що семінари є поставлені на добровільній базі та що матеріял не повинен бути повторенням курсів українознавства з ,,Рідних Шкіл". Беручи до уваги ці умови, як також вимогу, що слухачі мають мати закінчені рідношкільні чотирирічні курси, семінари мали усі прикмети університетських викладів.

У програму поставлено 4 предмети:

— Питання помісности Української Католицької Церкви — курс давав о. д-р Ігор Мончак;

— Вибрані питання з історії України — виклади проводив д-р Роман Олійник;

— Вибрані питання з української літератури — семінари переводив мгр Орест Павлів;

— Розвиток української політичної думки XIX і XX сторіч — лекції давав мгр Григорій Ощипко.

Кожен курс обіймав 13 одногодинних викладів, разом 52 години. Подана програма була оригінальна і корисна, тому що слухачі не мали ще нагоди ближче запізнатися з питанням помісности Української Католицької Церкви, як також не багато дотепер чули про українських політичних мислителів, їх доктрини та світогляд. Вибрані питання з історії та літератури були також новістю для зголошених слухачів.

Семінари були добровільні, але все таки Іван Коваль, який відповідав за організаційну частину, мусів вживати чимало дипломатичного хисту, щоб записати 47 учасників. Очевидно, що не всі зголошені вислухали курси, але багато разів було дві треті присутніх. Були й такі, що вислухали лише по кілька лекцій, але подібні речі бувають всюди. У підсумках семінарів стверджено, що їх закінчили 18 учасників, себто ті, що вислухали 60 відсотків лекцій. Це не ціла половина записаних, але й ці результати мають свою вимовну вартість. Їх вартість в тому, що 18 студентів (їх очевидно було більше, але не вислухали вимаганої кількости лекцій) добровільно слухали по два предмети щотижня на зміну через цілий шкільний рік від початку жовтня 1977 до початку травня 1978 викладів з вибраних питань українознавства, робили записки брали участь у дискусіях, відповідали на питання і т.п. Тому ці молоді адепти українїстики заслуговують на признання і похвалу, бо з них можуть вийти наші майбутні культурні діячі в Канаді. Вони за це не отримали жадних кредитів, але найкращі кредити, це не конечно ті, що записані в індексі, але ті, що занотовані в голові та вислухані з увагою та зацікавленням. В загальному за семінари прислуговувало б 4 кредити.

Семінари закінчили: Романа Бачинська, Василь Білинський, Андрій Глуховецький, Орест Гуменний, Олеся Коваль, Петро Кісіль, Іван Кушнір, Адріян Маців, Андрій Мончак, Юрко Мончак, Маркіян Павлів, Анна Робізант, Богдан Романів, Анна Туцька, Тамара Хоменко, Богдан Чолій, Евген Чолій, Маркіян Швець.

Ініціятива семінарів з вибраних питань українознавчих студій цінна тим, що без особливих формальностей, молоді люди здобули добрий вступ до україністики. Якщо вони впишуться пізніше на університет на подібні предмети, чи поїдуть на курси УВУ, або УКУ, то це для них буде добра база і підготова. Але навіть якщо не будуть мати цієї нагоди, то все таки тепер вони багато більше кваліфіковані у своїх свідоцтвах ,,Рідних Шкіл" українознавства. В кожному разі семінари плянується продовжувати в наступному році з новою програмою, а через рік відновити цьогорічну програму. Таким чином семінари були б дворічні та обіймали б порівняльно 8 кредитів. Варто б, щоб зорганізувати і в інших осередках подібні семінари.

Г. Ощипко

В ,,УКРАЇНСЬКОМУ"...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

його не зацьковано, а ще й дозволено виїздити закордон, наприклад до Тулюзи, коли ставили пам'ятник Шевченкові еміґранти та до Монтаржі, де москалі ухитрилися поставити ,,свого" Шевченка. (У Парижі був архітект Ігнащенко). А далі Сологуб цікаво змальовує життєвий шлях Глущенка та його приязнь з Винниченками. Мимоходом згадує теж еміґраційних малярів, інколи дуже саркастично.

Та все ж таки ,,як без політики жити?" Саме перед засудом Лук'яненка на варварський ,,строк", українські студенти влаштували т. зв. ,,мовчазну демонстрацію", очевидно на Сквері Т. Шевченка, обставивши пам'ятник відповідними кличами й транспарантами та роздаючи летючки прохожим. Вони не були осамітнені бо французи й інші чужинці роздавали й свої летючки, теж присвячені Лук'яненкові. Короткий ,,Апель до французів" підписали ,,дисиденти", що перебувають у Франції, інша летючка з емблемою ,,Амнесті інтернасіональ, сексіон францез" закликала товстими буквами: ,,Треба рятувати Лук'яненка!" Зразу наступного дня преса, радіо й телебачення повідомили про ,,Маніфестацію з приводу процесу Лук'яненка" та ,,Українець, засуджений на 15 років" з переказанням перебігу маніфестації і закликом до ,,солідарности з українцем — Лук'яненком".

У Нальчику поставлено пам'ятник Маркові Вовчкові

ТАСС, совєтське пресове агентство, інформує, що в столиці Кабардино - Балкарської АССР відкрито пам'ятник Маркові Вовчку (1843-1907) — видатній українській письменниці. В околиці Нальчика проживала письменниця до останку свого дня, працюючи над оповіданнями і повістямим одне з яких, ,,Маруся", перекладене на французьку мову, ще й досі є почитною лектурою у школах Франції. Автором пам'ятника Марка Вовчка, яку колись Тарас Шевченко називав ,,своєю донею", а себе її ,,рідним і хрещеним батьком", є молодий український скульптор В. І. Фещенко.

Інспектор М. І. Кіндрачук - доктор УВУ

Мюнхен (ОУПС). — Після три-річних студій, 1976-78, в Українському Вільному Університеті, після двох риґорозів, великого (19.7.78) й малого (21.7.78) та написання докторської дисертації під керівництвом проф. Я. Рудницького, інспектор шкіл в місті Саскатуні, мгр Михайло І. Кіндрачук, був промований на доктора УВУ в Мюнхені 27-го липня ц. р. Промоцію провели: ректор Вол. Янів, продекан Гр. Васькович і промотор Яр. Рудницький.

Дисертація Мих. Кіндрачука охоплювала історію Інституту ім. П. Могили в Саскатуні в роках 1916-76, отже за перших шістдесят років. В своїй праці автор проаналізував такі факти з історії Інституту: загальний огляд українського поселення в Канаді перед зорганізуванням Інституту; Заснування Українського Інститута ім. П. Могили; Відкриття бурси в наймленім будинку; Культурна і освітня праця Інституту; Організаційна робота Інституту; організаційна структура Інституту та Вплив Інституту на українське життя в Канаді.

Праця написана в англійській мові для вжитку в бібліотеках, державних школах і між молоддю, яка не володіє українською мовою.

Замість квітів на могилу Дорогого Вуйка

інженера-агронома Степана Жолкевича

який помер в Коломиї, Україна, 19-го березня 1978 р., 100.00 дол. на Наукове Т-во ім. Шевченка зложила

д-р Марія ФІШЕР-СЛИЖ

В пошану пам'яти померлих Побратимів

св. п. Миколи Костенюка

та

св. п. д-ра Дмитра Капітана

під час похоронів зложили на видавничий фонд „Червоної Калини" слідуючі громадяни:

100.00 дол. — д-р Ліда і інж. Григорій Костинюк;

по 10.00 дол. — інж. Роман Вергун, Марія і проф. Юліян Омецінські, Пелягія і Михайло Кулик, Ярослава і Володимир Зелез, Марія Холєвчук, Теодор Бабюк, Відділ ОбВУА — Рочестер;

по 5.00 дол. — Мелянія Дмитрів, Петро Яріш, Теодор Бабюк, Василь Білан.

Разом зложили $190.00

(сто дев'ятдесят долярів)

Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. Вячеслава Липинського у Філядельфії, Па.

у глибокому смутку повідомляє все своє Членство, Прихильників і все Громадянство, що в четвер, 20-го липня 1978 року, упокоївся в Бозі, на 79-му році свого життя, один з основоположників Інституту й його представник на місто Детройт

бл. п. директор

АЛЕКСАНДЕР НАКОНЕЧНИЙ

Хай довготривала пам'ять залишиться між нами всіми про цю характерну людину.

Достойну вдову, пані Дарію й Вельми Шановну дочку п-і Марту та всю ближчу й дальшу Родину, просимо прийняти наше щире й глибоке співчуття.

Дирекція СЕДІнституту

З глибоким смутком повідомляємо, що дня 13-го серпня 1978 року, зовсім несподівано, на розрив серця в Нюарку, Н. Дж., відійшов у Вічність, на 71-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ГРИГОРІЙ УКРАЇНСЬКИЙ

уродженець села Бродки, Зах. Україна.

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 16-го серпня 1978 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в четвер, 17-го серпня 1978 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ЕРНЕСТИНА

дочка — ВІРА МИЦЬО з мужем АНДРІЄМ

син — ЮРІЙ з дружиною МАРІЄЮ

внуки — РОКСОЛЯНА з мужем д-р БОГДАНОМ ГАЛІБЕЄМ, БОРИС, МОТРЯ, ОРЕСТ І МАРКІЯН

Ближча і дальша Родина в Америці, Аргентині і Україні

Команда Буковинського Куреня та Українська Православна Громада в Кергонксоні, Н. Й.

вшановує світлу пам'ять

Друга МИКОЛУ БІГУНА

учасника Визвольних Змагань, члена УВО, ОУН та визначного громадського діяча

ПАНАХИДОЮ

в неділю, 20-го серпня 1978 року, о год. 11-ій ранку в Українській Вояцькій Святині Церковці-Пам'ятнику в Кергонксоні, Н. Й.

Просимо всіх Побратимів Зброї, Друзів ОУН, Приятелів, як і Достойну Родину, прибути та вшанувати молитвами спокій Його душі.

Від видавництва „Екран"

Як всім уже відомо, журнал „Екран" стоїть перед проблемою повної ліквідації з огляду на постійні недобори в його бюджеті.

В цій справі редакція старалася вислухати опінії читачів, співробітників, симпатиків журналу та його фінансових дорадників.

У висліді довшої переписки з ними майже одноголосно переважала думка, щоби журнал не ліквідувати, тільки піднести ціну. Більшість висказалася піднести ціну з одного доляра до двох долярів від числа, бо тільки такою підвишкою можна буде зрівноважити бюджет видавництва.

Видавництво „Екран" погодилося з думкою своїх читачів і співробітників та його дорадників. Підвишка ціни до двох долярів від числа обов'язує, починаючи від цього числа.

На цьому місці редакція журналу складає всім тим читачам та співробітникам щиру подяку за їхню пораду.

Редакція повідомляє своїх читачів, що має вже 20 комплектів „Екрану", оправлених у гарну тверду оправу в трьох томах, щоби залишився слід по його 17-літній появі. Кожен том обіймає п'ятирічний період появи журналу. Ті, що бачили „Екран" в оправі, стверджують його велику вартість не тільки для бібліотек, учителів та виховників, але і для кожної української родини. Він містить цікаві різнорідні матеріяли з-понад двома тисячами фот з усіх ділянок многогранного життя української еміграції і з Рідних Земель від зарання історії української народу. Користати з його матеріялів можуть не тільки українці, які знають рідну українську мову, але і ті, що вже її забули, та чужинці, бо там є багато вартісних матеріялів про Україну і в англійській мові. Журнал є неоціненим скарбом і для всіх батьків, що живуть в чужому середовищі та стараються виховувати своїх дітей в любові і пошані до всього рідного.

Ціна всіх трьох томів в оправі з пересилкою виносить 70 дол. Отримають його ті особи, що перші замовлять і перешлють повну належність за нього..

Нове число „Екрану" появиться вже на днях. У цьому числі є зібрані найцікавіші матеріяли з усіх майже країн нашого поселення і так: на першій і другій сторінці є поміщені матеріяли українською і англійською мовою про виступи ген. Григоренка в Торонті, інформація про головного Отамана С. Петлюру, президента Карпатської України о. Волошина та про голову АБН Яр. Стецька. Дальше є подана згадка про сл. п. Мит. Михаїла, про побут проф. М. Степаненка і проф. Я. Рудницького у Австралії та інформація з життя української громади в цій країні. Поміщена також двомовна інформація ред. А. Каркоця про београдську конференцію. В тому числі є і згадка про величаві поминки по бл. п. полк. Є. Коновальцеві в Голляндії і Австралії і про Візантійський хор. Також на чотирьох сторінках зібрано вісті про український літературний фонд І. Франка з табльо письменників п'ятого літературного конкурсу та імена нових жертводавців фонду. На дальших сторінках є ілюстрована стаття з ювілею визначного громадського діяча Торонта мгра Вол. Кліша. Є тут і ілюстровані вісті про українські дні в Чікаго та про працю ОДУМу, працю українських купців, підприємців і професіоналів, про емерітів в Торонто, про хор Д. Котка, про хор „Журавлі" у Польщі, вісті з життя українців у Вінніпегу, про „Динамо"-Київ і традиційний баль дебютантоk в Чікаго. Зміст нового числа є ілюстрований понад сотнею вартісних і цікавих фот.

Дорогі Батьки! Подбайте, щоби журнал знайшовся в кожній українській родині. Він буде Вам дуже допомічним в домашньому вихованні Ваших дітей в національному дусі. Через „Екран" легше зможете познайомити чужинців з українською проблематикою. Всі його числа видані досьогодні протягом 17-ох років, зможете закупити по старій ціні. Просимо звертатися за оказійними числами і інформаціями на адресу: Adam Antonovych, 2222 W. Erie St., Chicago, Ill. 60612.

АА.

СПОРТ

Редагує О. Твардовський

СПОРТОВІ ВІСТКИ З УКРАЇНИ. ЖІНОЧА ВІДБИВАНКОВА ЗБІРНА УКРАЇНИ ВИЙШЛА ДРУГОЮ В МІЖНАРОДНОМУ ТУРНІРІ

В днях 17-9 липня в Одесі відбувся міжнародний відбиванковий турнір, що в ньому взяли участь: збірні України, СССР, Чехо-Словаччини і „Спартака" Мадярщини.

Згідно з повідомленням „Спортивної Газети" ч. 88, Збірна СССР здобула перше місце лише після п'яти сетів боротьби із Збірною України і то з мінімальним рахунком. Отже українки після виграшів з чехословачками і мадярками, зайняли почесне друге місце. В складі збірної України під проводом Ю. Куриловського відзначилися: Л. Букіна, Л. Дорошенко і Л. Ковтун з Запоріжжя та Л. Рудовська і Г. Глоба з Одесь. Як згадав кореспондент „С. Г.", Г. Верх, не усі запрошені до збірної України зуміли приїхати на цей турнір. Очевидно найкращі були змушені виступати в збірній совєтській імперії, яка підготовляється на світові першенства.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАЛ В КОПАНОМУ М'ЯЧІ ЗА КУБОК СССР

Після двократних перемог в півфінальних зустрічах в Москві і Києві, українські футболісти „Динамо" слімінували московське „Торпедо" вислідами 2:1 і 2:0 і цим самим ввійшли до фіналу, в якому зустрінуть українську дружину вуглекопів „Шахтар" з міста Донецька.

„Шахтар" в свою чергу слімінував московський „Льокомотив" вислідами 2:0 і 1:0.

На жаль прихильники цих українських дружин не зможуть побувати на цьому, радісному для них фіналі. Згідно з наложеним московськими спортовими політруками — правилом, фінали за цей Кубок, обов'язково відбуваються в упривілейованому місті імперії — Москві. Завдяки цьому успіхові обидві українські дружини автоматично зкваліфікувалися до гор за европейські Кубки.

ОСТАННІ ВИСЛІДИ ГОР УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ В ЛІГОВИХ ПЕРШЕНСТВАХ

„Шахтар" Донецьк переміг „Дніпро" Дніпропетровськ на визді, вислідом 2:1 і цим самим змінив свою позицію в показникові табелі гор вищої дивізії, в якій займає друге місце після грузинських футболістів „Динамо" Тбілісі, що після 17-ти змагань має здобутих 27 точок. Українські футболісти відбули 16 гор і мають на своєму конті 23 точки.

„Чорноморець" Одеса зазнав поразки у себе вдома при участі 40.000 глядачів з грузинськими спортовцями, мінімальним вислідом 0:1 і цим самим зійшов на одну щаблю нижче на 4-те місце із здобутком 21-точки. Минулорічні чемпіони совєтської імперії, українські футболісти з київського „Динамо", зазнали поразки в Ленінграді з місцевим „Зенітом" 0:1 у висліді чого зійшли на 7-ме місце, маючи на своєму конті 19 точок.

„Зоря" Ворошиловград програла у себе вдома з московським „Динамо" 0:1 в показнику табелі гор займає 13-те місце з 13-ти точками.

„Дніпро" Дніпропетровськ після серії поразок опинився на останньому місці з вісьми точками.

„Карпати" Львів, що у висліді минулорічних неудач і маніпуляцій московських суддів, виступають в нижчій І-ій Лізі совєтської імперії, дня 23-го липня ремісували на львівському стадіоні „Дружба" при участі 27.000 глядачів з СКА Ростов, вислідом 3:3. Голі для „Карпат" здобули: Цимбалюк 2 і Юрчишин. Після цих змагань „Карпати" займають 4-те місце з 25 точками, після „Крил Рад" (28) і „Динамо" Мінськ та СКА Ростов по 26 точок. „Карпати" мають одну гру менше. В складі „Карпат" в цьому році виступають: Швойницький, Страшненко, Родін, Суслопаров, Рифяк, Щербей, Броварський, Цимбалюк, Баль, Юрчишин, Думанський, Батич, Данилюк.

ГЕННАДІЙ КЛИМЕНЧУКОВ ЧЕМПІОНОМ СВІТУ У ВАЖКІЙ АТЛЕТИЦІ

В юнацькому чемпіонаті світу з важкої атлетики, що відбувся в столиці Греції Атенах, український юнак з міста Ворошиловграду — Геннадій Клименчуков, виступаючи, на жаль, в збірній СССР, у вазі 100 кг., він показав найкращу суму — 360 кг. і одночасно встановив новий світовий рекорд в ривку — 170 кг.

НАДІЯ ТКАЧЕНКО І ВОЛОДИМИР ІГНАТЕНКО ПЕРЕМОЖЦЯМИ

У чергових легкоатлетичних змаганнях збірних СССР і Західньої Німеччини, між іншими переможцями вийшли: Надія Ткаченко з Макіївки, що на Донеччині в багатоборстві і Володимир Ігнатенко з Києва в 100, 200 метрівках на штафеті 4х100 метрів.

УКРАЇНКИ ЧЕМПІОНКАМИ СССР В СТРІЛЯННІ З ЛУКА

Валентина Ковпан зі Львова, срібна медалістка минулої Олімпіяди, осягнула новий світовий рекорд в першенствах СССР, здобувши 334 точки в 36-ти стрілах. Валентина Ковпан, Наталка Бутузова і Ема Гапченко встановили теж новий світовий рекорд для дружин, здобувши 3.796 точок з 4.320 можливих.

СВІТОВИЙ РЕКОРД УКРАЇНЦЯ ОЛЕКСАНДРА СИДОРЕНКА В ПЛАВАННІ

У плавацькому чемпіонаті СССР, що проходив в Москві 6-10 липня ц. р. визначний український плавець Олександер Сидоренко побив світовий рекорд на надія Грегема Смита в змінному стилі на 200 м., пропливши їх за 2.05.24, отже на 0.07 сек. швидше Смита.

КИЇВ ГОТУЄТЬСЯ ДО ОЛІМПІЯДИ-80

Недавно спортові журналісти запитали голову Київської міської Ради В. Гуссева про це, як Київ готується до Олімпіяди-80, тобто 1980, коли в столиці України відбуватимуться деякі гри турніру копаного м'яча. На окремі запитання В. Гуссев, між іншим дав такі відповіді:

—„Реконструкція Центрального стадіону, на якому проходитимуть відбірні гри". Стадіон збудовано напередодні ІІ-ої світової війни. Його вповні відбнлюють. Новий дренаж дозволить створити поле, що не залежатиме від примх погоди. Значно поліпшиться освітлення новими освітлювальними щоглами, заввишки 82 метри.

Істотній реконструкції буде піддано нижні трибуни і центральний павільйон, у якому розміщені роздягальні, суддівські кімнати та інші службові кімнати в тому числі кімнати КҐБ (підкр. наше). Всім необхідним будуть обладнані кімнати для офіційних осібпредставників МОК та ФІФА. Крім Центрального стадіону відновлять і відремонтують стадіони „Динамо", „Спартак", „Льокомотив" і СКА, які будуть віддані для дружин учасників олімпійського турніру до тренувань.

В. Гусєв відмітив, що Київ очікує приблизно 11 тисяч іноземних та 30 тисяч совєтських туристів. Для розміщення їх буде використаний весь готельний фонд міста, а він нині налічує 10 тисяч місць. До 1980 року мають збудувати кілька нових готелів з такими назвами: „Русь" на 800 місць, що будується на Черепановій горі, „Мир" на540 місць, кілька готелів профспілок на 2 тисячі місць, „Спортивний" (можливо дадуть йому іншу назву, може „Олімпійський") на вул., Червоноармійській.

До початку Олімпіяди у Києві буде збудовано чимало нових кафе і ресторанів. Наші гості — сказав Гусєв — зможуть покуштувати в них різноманітні страви української національної кухні. Шкода, що Гусєв не зміг при цьому запримітити, чому в цій Олімпіяді не може виступати національна збірна України? (прим. наша).

Для обслуговування численних туристів київська школа метрдотелів готує кадри адміністраторів та офіціянтів зі знанням іноземних мов.

Для туристів організується екскурсії по історичних місцях, відвідування музеїв, театрів, концертових залів. Я певен, сказав Гусєв, що всі намічені нами пляни будуть виконані, і ми гідно приймемо учасників і гостей Олімпіяди-80, продемонструвавши традиційну українську гостинність і привітність.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛИНА ХОМА, членка УНС Відд. 54 Т-ва Українська Січ в Ню Гейвен, Конн. померла 20 січня 1978 на 82 р. життя. Нар. 1899 р. в Україні. Членкою УНС стала в 1949 році. Залишила в смутку чоловіка Йосифа, доньку Любу Мольник з мужем Романом, сина Платона Хому з дружиною Тальяною і шість внуків. Похорон відбувся 24 січня 1978 р. на цвинтарі св. Лаврентія у Вест Гейвен, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар